

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ОСНОВІ ЕЛЕКТРОННИХ ВІДКРИТИХ ЖУРНАЛЬНИХ СИСТЕМ

*Спірін О. М., Лупаренко Л.А.
ІТЗН НАПН України, м. Київ
oleg.spirin@gmail.com, lisoln1@gmail.com*

У сучасних умовах проведення наукових досліджень, зокрема, пошук, аналіз та використання наукових здобутків мають забезпечуватись відповідною інформаційно-аналітичною підтримкою. Також актуальним є добір інструментарію для забезпечення умов щодо швидкого обміну відомостями і даними, їх аналізу й синтезу, оцінювання і моніторингу результатів діяльності наукового співробітника [1, с. 165].

Для вирішення вищезазначених задач нині розроблені та активно впроваджуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) підтримки процесу науково-інформаційного обміну та відкриті інформаційно-аналітичні системи пошуку та аналізу наукового контенту. Одним з видів таких ІКТ є *електронні відкриті журнальні системи (ЕВЖС)* – програмні платформи з відкритим вихідним кодом, що забезпечують організацію та децентралізоване дистанційне управління повним циклом редакційно-видавничого процесу електронних наукових фахових видань, а саме підтримку процесів подання, рецензування, літературного редагування, коректури, макетування та публікації статей з подальшим їх збереженням, поширенням та індексацією в мережі Інтернет.

Використання електронних відкритих журнальних систем (ЕВЖС) досліджували Солов'яненко Д. В., Симоненко Т. В., Колеснікова Т. А., Головка Л. В., Семенець А. В., Ковалок В. Ю., Іванкевич О. В., Вахнован В. Ю., Мазур В. І., Лупаренко Л. А., Степура І. С, Яцишин А. В. та ін.

Проблеми використання ІКТ для здійснення моніторингу впровадження результатів досліджень з педагогічних і психологічних наук висвітлено у працях В. Бикова, О. Спіріна, С. Іванова, А. Яцишин Т. Новицької, Л. Лупаренко, А. Кільченко.

Мета дослідження – виокремити основні засоби інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень на основі електронних відкритих журнальних систем.

Інформаційно-аналітичний моніторинг в електронних відкритих журнальних системах, зокрема Open Journal Systems (OJS), здійснюється за допомогою низки програмних плагінів, що поділяються на три групи:

1. Власні плагіни Open Journal Systems:

✓ *плагін «ALM» (Article Level Metrics)* – відображення на сайті кількості переглядів окремої статті – метрики статті (Article Level Metrics) за окремий місяць або рік. Дані відображаються у вигляді графіка внизу сторінки окремої статті;

✓ *популярні статті (Popular Articles Block Plugin)* – розташований на бічній панелі сайту журналу і дозволяє переглядати найбільш популярні (за кількістю переглядів) статті;

✓ *модуль Google Analytics* – забезпечується інтеграція OJS з Google Analytics.

✓ *модуль phpMyVisites* – інтегрує OJS з phpMyVisites – програмою з відкритим вихідним колом, призначеною для аналізу трафіку веб-сайту. Цей модуль вимагає, щоб пакет phpMyVisites був вже встановлений;

✓ *статистика COUNTER* – дозволяє запис і створення звітів щодо активності на сайті за стандартом COUNTER (<http://www.projectcounter.org/about>);

✓ *модуль «Статистика використання»* – постачає дані про статистику використання окремих об'єктів і для отримання статистики можуть бути використані журнали доступу, розташовані на сервері.

2. Плагіни, розроблені спільнотою користувачів OJS:

✓ *індекс рецензента (Reviewer Index Plugin)* – генерує список експертів, які зробили принаймні один експертний відгук для журналу, починаючи із заданої користувачем дати [PPPP] [MM] [ДД]. Цей список з деякими змінами макета може бути використаний для публікації в останньому (або першому) випуску кожного тому, як спосіб відзнаки рецензентів;

✓ *статистичні графіки (Statistic Charts)* – дозволяє візуалізувати графічно статистичні дані, отримані через плагін COUNTER.

3. Статистичні модулі, що постачаються сторонніми ресурсами:

✓ *Flag Counter* (<http://s11.flagcounter.com/index.html>) – безкоштовний лічильник, що може бути вбудований в html-код будь-якої веб-сторінки та відслідковує локацію її відвідувачів. Щоразу, коли користувач з нової країни переглядає сайт, у модулі відображається прапор цієї країни та додається +1 кількості зазначеної біля цього прапора. Натискання на елементах модуля відображає детальну статистику відвідувань та географію користувачів сайту за весь період (рис. 1).

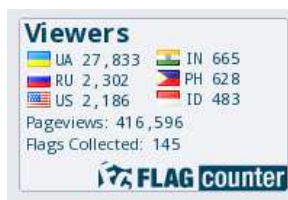

Рис. 1. Модуль Flag Counter

✓ *RevolverMaps* (<https://www.revolvermaps.com>) – це набір віджетів для сайту або блогу, що в режимі реального часу постачають статистику відвідувань (рис. 2). Даний модуль відображає географію, час та загальну кількість відвідувань сайту за весь період.

Рис. 2. Модуль RevolverMaps

✓ *HIT.UA* (<https://hit.ua>) та *i.UA* (<http://www.i.ua>) – сервіси Інтернет статистики, що дозволяють переглянути кількісні показники, географію, стать, вік та інтереси аудиторії сайту (рис. 3).

Рис. 3. Модулі HIT.UA та i.UA

Отже, застосування електронних відкритих журнальних систем для інформаційно-аналітичної підтримки наукової діяльності є актуальним і перспективним та потребує подальших ґрунтовних наукових досліджень, зокрема розв'язання проблем науково-методичного супроводу використання статистичних модулів платформи OJS для інформаційно-аналітичної підтримки процесів публікації результатів педагогічних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Іванова С.М. Інформаційно-аналітична підтримка науково-педагогічних досліджень (зарубіжний та вітчизняний досвід) [Електронний

ресурс] / С.М. Іванова // Інформаційні технології і засоби навчання, 2016. – №3 (53). – С. 164-177. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua>.

2. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень [Електронний ресурс] / [О. М. Спирін, А. В. Яцишин, С. М. Іванова та ін.]. // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – №5. – С. 136–174. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501>.

В тезах виокремлено три основні групи засобів інформаційно-аналітичної підтримки наукових досліджень на основі електронних відкритих журнальних систем, а саме власні плагіни Open Journal Systems, плагіни, розроблені спільнотою користувачів OJS, та статистичні модулі, що постачаються сторонніми ресурсами. Подано коротку характеристику кожного статистичного модуля.

Ключові слова: *інформаційно-аналітична підтримка; науково-педагогічні дослідження; електронні відкриті журнальні системи; статистичний модуль, науково-інформаційний обмін, інформаційно-комунікаційні технології.*